Qabul qilindi: 8-sentabr 2026-yil • Ma’qullandi: 14-sentabr 2026-yil • Nashr qilindi: 17-sentabr 2026-yil

VAZIYATLI TAHLIL, ROLLI IJRO VA MIKRODARSLAR INTEGRATSIYASI ASOSIDA BO‘LAJAK O‘QITUVCHILARNING INTERPERSONAL INTELLEKT KO‘NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH TEXNOLOGIYASI

G‘ulomova Oychexra Nu’monjon qizi

Farg‘ona davlat universiteti tayanch doktoranti

Orcid: 0009-0003-2861-1225

Annotatsiya. Maqolada bo‘lajak o‘qituvchilarning interpersonal intellekt ko‘nikmalarini vaziyatli tahlil, rolli ijro va mikrodarslar integratsiyasida rivojlantirish texnologiyasi asoslanadi. Nazariy qiyoslash va didaktik modellashtirish qo‘llanadi. Metodlararo daliliy davomiylik tamoyili hamda uch bosqichli o‘qitish sikli taklif etiladi.

Kalit so‘zlar: interpersonal intellekt; integrativ yondashuv; vaziyatli tahlil; rolli ijro; mikrodars; pedagogik qaror; refleksiv tuzatish.

KIRISH

Pedagogik tayyorgarlikning muhim masalasi insonparvar muloqot haqidagi bilimni muayyan vaziyatda asoslangan harakatga aylantirishdir. O‘zbekiston Respublikasining “Pedagogning maqomi to‘g‘risida”gi Qonuni pedagog zimmasiga ta’lim ishtirokchilarining qadr-qimmatini hurmat qilish, individual xususiyatlarini hisobga olish va ularni kamsitmaslik majburiyatini yuklaydi [1, 7-modda]. Mazkur talablar ushbu maqolada o‘qitish mazmuni va baholashning normativ tayanchi sifatida olinadi; ularning huquqiy belgilanishi ko‘nikmalar amalda shakllanganini o‘z-o‘zidan tasdiqlamaydi.

Xalqaro tadqiqotlar masalani amaliy ijroni tahlil qilish orqali aniqlashtiradi. J.Mikeska, H.Howell va D.Kinsey simulyatsiyalangan mashg‘ulotlarda bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining matematik va tabiiy-ilmiy dalillashga yo‘naltirilgan munozarani olib

borish ko‘nikmalarida o‘sishni qayd etgan [2]. Bu natija barcha interpersonal ko‘nikmalarning birday rivojlanganini anglatmaydi. A. Jönsson va hammualliflar munosabat kompetentligini rivojlantirish uchun video va avatarli simulyatsiyalarni tahlil qilgan, ammo haqiqiy sinfga ko‘chirish alohida tekshirilishi kerakligini ko‘rsatgan [3, 5-bo‘lim]. R.Kasperski, O.Levin va M.E.Hemi sharhi simulyatsiya turlari va ijtimoiy-emotsional o‘rganish maqsadlarini tasniflashdagi terminologik nomuvofiqliklarni ochib beradi [4]. Shundan kelib chiqib, ushbu tadqiqotning loyihaviy muammosi metodlarning umumiy foydasini takrorlash emas, balki ularning vazifalarini ajratib, biridagi faoliyat mahsuloti keyingisiga qanday asos bo‘lishini ko‘rsatishdan iborat. Yozma vaziyatga to‘g‘ri javob, ishonarli rol ijrosi va mikrodarsdagi pedagogik qaror bir xil dalil emas.

Maqolaning maqsadi vaziyatli tahlil, rolli ijro va mikrodarsni maqsad–faoliyat–qayta aloqa–baholash birligida bog‘laydigan texnologiyani ishlab chiqishdir. Tadqiqot savoli: nazariy talqin qanday shartlarda kuzatiladigan shaxslararo harakatga, bu harakat esa yangi vaziyatda mustaqil qarorga aylanishi mumkin? Konseptual hissa sifatida metodlararo daliliy davomiylik tamoyili, yordamni bosqichma-bosqich kamaytirish tartibi va to‘rt komponentli baholash profili taklif etiladi. Ularning yangiligi umumjahon miqyosida birinchilik da’vosi emas, maqolada ishlab chiqilgan didaktik yechim bilan chegaralanadi.

MATERIALLAR VA METODLAR

Tadqiqot nazariy-metodik loyihalash shaklida bajarildi. Manbalar pedagogik munosabat, simulyatsiya, o‘quv natijalari va baholash muvofiqligi hamda tadqiqot etikasi bilan bevosita aloqadorligiga ko‘ra maqsadli tanlandi. Klassik didaktik yondashuv [5], 2023/2025-yillardagi tegishli tadqiqotlar [2–4; 6], mahalliy qonun [1] va 2024-yilgi axloqiy yo‘riqnoma [7] qiyoslandi. Bu to‘liq tizimli sharh yoki meta-tahlil emas; yopiq to‘liq matnli [5; 6] manbalardan faqat ochiq annotatsiyalarida bayon qilingan tezislar olindi.

Tahlil birligi “pedagogik vaziyat, talqin, javob, suhbatdosh reaksiyasi, tuzatish” bog‘lanishidir. Mantiqiy-funksional qiyoslash metodlarning o‘ziga xos vazifalarini ajratish, didaktik modellashtirish ularni ketma-ket birlashtirish, shartli vaziyat esa yechimning ichki izchilligini ko‘rsatish uchun qo‘llandi. J.Biggsning konstruktiv muvofiqlashtirish

yondashuvi maqsadni bajariladigan faoliyat va baholash bilan bog‘laydi [5]. Bu yerda shu tamoyil asosida har bir bosqichning mahsuloti va keyingi bosqichga o‘tish talabi belgilandi.

Mustaqil so‘rov, eksperiment, diagnostik o‘lchov yoki statistik qayta hisoblash o‘tkazilmadi. Natijalar bo‘limi ishlab chiqilgan texnologiyani, uning shartlari va cheklovlarini taqdim etadi. Adabiyotdagi empirik topilmalar mahalliy samaradorlik dalili sifatida ko‘chirilmaydi. Mashg‘ulot davomiyligi, guruh tarkibi va sifat darajalari mualliflik loyihasi bo‘lib, amaliy sinovda tekshirilishi lozim.

NATIJALAR

Metodlararo daliliy davomiylik va rivojlantiriladigan ko‘nikmalar. Mazkur maqolada interpersonal intellekt ko‘nikmalari ta’lim ishtirokchilarining nuqtayi nazari va ehtiyojlarini dalillar asosida tushunish, muloqot hamda hamkorlikni tashkil etish va pedagogik harakatni refleksiv tuzatishga xizmat qiladigan o‘zlashtiriluvchi intellektual-amaliy harakatlar majmui sifatida qo‘llanadi. Bu operatsional-pedagogik ta’rifdir: taklif etilgan to‘rt komponent mustaqil psixometrik omillar yoki tug‘ma intellekt darajalari sifatida tasdiqlanmagan. Shaxslararo munosabatni rivojlantiriladigan kasbiy faoliyat deb olish munosabat kompetentligiga oid yondashuv bilan hamohang [3].

Kognitiv-perseptiv komponent kuzatuvni taxmindan ajratish va suhbatdosh ma’nosini aniqlashtirishni; emotsional-empatik komponent his-tuyg‘uni taxmin sifatida ehtiyotkor ifodalash va kamsitmay javob berishni; kommunikativ-hamkorlik komponent maqsadni kelishish, ishtirokni taqsimlash va fikrni qayta ifodalashni; refleksiv-regulyativ komponent esa oqibatni tahlil qilib, javobni tuzatishni qamrab oladi. Refleksiya o‘zini anglashga ham daxldor, biroq bu yerda shaxslararo qarorni boshqarish mexanizmi sifatida kiritiladi. Ko‘p gapirish yoki ko‘zga tik qarash alohida yuqori daraja belgisi qilib olinmaydi.

Vaziyatli tahlil shoshilinch hukmni to‘xtatish va muqobil izohlarni taqqoslash uchun xizmat qiladi. Rolli ijro tayyor javobni aytish emas, suhbatdoshning kutilmagan reaksiyasiga javobni moslashtirish maydonidir. Mikrodars shu qarorni o‘quv maqsadi, vaqt va hamkorlikni boshqarish bilan birlashtiradi. Bu funksiyalar usullarning barcha mumkin bo‘lgan qo‘llanishlarini emas, taklif etilayotgan texnologiyadagi vazifalarini ifodalaydi. Shu

sabab ta’sirchan aktyorlik pedagogik dalillashning, chiroyli reja esa vaziyatga mos harakatning o‘rnini bosa olmaydi.

Metodlararo daliliy davomiylik tamoyiliga ko‘ra, har bir yangi faoliyat avvalgi bosqich mahsulotini tekshirishi va qayta ishlashi kerak. Vaziyat tahlilidagi taxmin rolli ijroda aniqlashtiruvchi savolga aylanadi; ijroda kuzatilgan javob mikrodars rejasiga o‘zgarish kiritadi; mikrodarsdan olingan dalil yangi vaziyatdagi mustaqil qaror bilan tekshiriladi. Bog‘lovchi mahsulot, “dalil, talqin, javob, oqibat, tuzatish” varaqasi. Undagi dastlabki va qayta ishlangan izohlar saqlanadi, shunda refleksiya umumiy taassurot emas, tekshiriladigan o‘zgarish sifatida ko‘rinadi.

Masalan, “o‘quvchi bahsga qo‘shilmadi”, kuzatuv; “u qiziqmayapti”, tekshirilmagan talqin. Talaba ikkita muqobil sabab taklif etib, hukmni aniqlashtiruvchi savol bilan sinaydi. Javobning “to‘g‘riligi” pedagog oldindan kutgan rozilik bilan emas, o‘quvchi pozitsiyasining aniqlashishi va keyingi harakatning shu dalilga mosligi bilan baholanadi. Rolli ijro boshqa insonning ichki tajribasini bevosita bilish imkonini bermaydi; u taxminni tekshirish tartibini mashq qildiradi.

Texnologiya uch bosqichdan iborat: yo‘naltiruvchi, hamkorlikdagi-amaliy va mustaqil ko‘chirish. Birinchi bosqichda tayanch savollar va javob namunalari beriladi; ikkinchisida ko‘mak ijrodan keyingi qayta aloqaga ko‘chadi; uchinchisida yangi vaziyat tayyor javobsiz bajariladi. Bular o‘qitish bosqichlaridir. Ularni kelajakdagi tajriba-sinovning asoslovchi, asosiy va yakunlovchi tadqiqot bosqichlari bilan aynanlashtirish mumkin emas.

Texnologiyaning jarayon va mahsulotlar bo‘yicha tuzilishi. Bosqichlarni tashkil etishda vazifaning murakkabligi boshqariladi: dastlab vaziyatdagi dalillar kam va ravshan beriladi, keyin qarama-qarshi ehtiyoj, vaqt cheklovi yoki yangi ma’lumot qo‘shiladi. O‘qituvchi o‘z yechimini yodlatmaydi; dalilni ajratish va muqobilni tekshirish usulini namoyish etadi. Quyidagi jadval tavsiya etilayotgan texnologiyaning funksional sxemasidir.

1-jadval

Integrativ texnologiya: faoliyat, pedagogik yordam va o‘tish dalili

Bosqich va amal	Talaba faoliyati	Pedagogik yordam	Mahsulot va o‘tish talabi
Yo‘naltiruvchi: vaziyatni ochish	Kuzatuv, taxmin va noma’lumni ajratadi; kamida ikki izoh tuzadi.	Qisqa vaziyat matni; tahlil savollari; namuna asosida izohlash.	Dalillar xaritasi. Baho emas, tekshiriladigan savol shakllangan.
Yo‘naltiruvchi: javobni loyihalash	Muqobil javoblarni taqqoslab, biri uchun pedagogik va axloqiy asos beradi.	Maqsad va mezonlar; tayyor xulosa o‘rniga aniqlashtiruvchi savollar.	Qaror varaqasi. Javob suhbatdosh haqidagi dalilga bog‘langan.
Hamkorlikdagi-amaliy: rolli ijro	O‘qituvchi, o‘quvchi va kuzatuvchi rollarini almashtiradi; reaksiyaga moslashadi.	Rol kartalari; to‘xtatish huquqi; rejalangan burilish.	Replika va reaksiya qaydi. Taxmin hamda real javob farqi topilgan.
Hamkorlikdagi-amaliy: mikrodars	Muloqot usulini aniq o‘quv vazifasiga qo‘llaydi; ishtirokni muvofiqlashtiradi.	Vaqt chegarasi; kuzatuv mezonlari; ijrodan keyingi daliliy qayta aloqa.	Mikrodars rejasi va kuzatuv. Qaysi harakat o‘zgartirilishi ko‘rsatilgan.
Hamkorlikdagi-amaliy: qayta ijro	Izohlangan tuzatishni sinaydi, avvalgi va yangi javobni qiyoslaydi.	Bitta ustuvor tuzatishga e’tibor; umumiy maqtov o‘rniga aniq qayd.	Dastlabki va qayta ishlangan variant. Tuzatish dalil bilan asoslangan.
Mustaqil ko‘chirish: yangi vaziyat	Boshqa mazmun va yangi reaksiya sharoitida tayyor ko‘rsatmasiz qaror qiladi.	Oldindan ma’lum mezonlar; bajarish paytida tayyor javob berilmaydi.	Mustaqil ijro va qisqa asos. O‘xshash prinsip yangi sharoitga moslangan.

Har bir talabaning shaxsiy harakati qayd etilishi uchun rollar navbatlashtiriladi. Bir ishtirokchining mahorati guruh natijasiga qo‘shilib, boshqalarning o‘zlashtirishini

yashirmasligi kerak. Rol kartasida “qobiliyatsiz” yoki “muammoli bola” kabi qat’iy yorliq o‘rniga vaziyat, ehtiyoj va namoyon bo‘ladigan replika beriladi. O‘quvchi rolidagi shaxs ham bitta o‘zgarmas javobni ijro etmaydi; o‘qituvchining savoliga karta chegarasida mustaqil javob qaytaradi.

Qayta aloqa “nima yaxshi yoki yomon bo‘ldi?” savoli bilan cheklanmaydi: qaysi replika, qaysi reaksiya va qanday muqobil mavjudligi tekshiriladi. Mikeska va hammualliflar o‘qituvchi tayyorlovchilarning qayta aloqa hisobotlaridan talaba imkoniyatini baholash va keyingi o‘qitishni o‘zgartirishda foydalanganini aniqlagan [6, annotatsiya]. Mazkur loyihada bu fikr talabaning navbatdagi amaliy urinishi bilan bog‘lanadi: tuzatish ijroda sinab ko‘rilmasa, sikl yakunlanmagan hisoblanadi.3. Pedagogika fanlari uchun mashg‘ulot namunasi va baholash

“Hamkorlikda o‘qitish va pedagogik muloqot” mavzusi uchun to‘rt kishilik kichik guruhlarda ikki 80 daqiqalik mashg‘ulot taklif etiladi. Shartli vaziyatda guruh yetakchisi boshqalar fikrini bo‘ladi, bir o‘quvchi sukut saqlaydi, topshiriqni bajarish muddati yaqinlashadi. O‘qituvchi rolidagi talaba hamkorlikni tiklashi va o‘quv vazifasini saqlashi kerak. Karta sukutning sababini oldindan oshkor etmaydi: ishtirokchi uni aniqlashtirishi zarur. Misol haqiqiy shaxs yoki kuzatilgan holatning tavsifi emas.

Birinchi mashg‘ulotda dalillar tahliliga 15, javoblarni loyihalashga 10 daqiqa ajratiladi. So‘ng to‘rtta navbatda har biri 6 daqiqalik ijro va 4 daqiqalik muhokama o‘tkaziladi: jami 40 daqiqa. Qayta rejalash 15 daqiqa davom etadi; 15 + 10 + 40 + 15 = 80. Har navbatda o‘qituvchi, ikki o‘quvchi va kuzatuvchi rollari almashadi. Kuzatuvchi shaxsga baho bermay, aniqlashtiruvchi savol, bo‘lish yoki tinglash holati va suhbatdosh javobini qayd etadi.

Ikkinchi mashg‘ulotda mezonlarni aniqlashtirishga 8 daqiqa, har bir talabaning 8 daqiqalik mikrodarsiga jami 32 daqiqa, ularga 5 daqiqadan qayta aloqa berishga 20 daqiqa ajratiladi. Har biri 3 daqiqalik qayta ijro jami 12, yakuniy refleksiya 8 daqiqani oladi: 8 + 32 + 20 + 12 + 8 = 80. Mikrodarsda muloqot hamkorlik usulini o‘rgatadigan qisqa o‘quv vazifasiga kiritiladi. Davomiyliklar qulay tashkiliy variant, isbotlangan optimal me’yor emas.

Ikki mashg‘ulotdan keyin boshqa mazmundagi vaziyat mustaqil bajariladi: masalan, yozma guruh mahsulotini baholashga e’tirozni muhokama qilish. Tayyor replika eslab qolinganmi yoki javobni asoslash usuli o‘zlashtirilganmi, shu farq tekshiriladi. Pedagogik amaliyotda esa murabbiy nazoratidagi haqiqiy muloqot alohida kuzatilishi zarur; auditoriyadagi yangi rolli vaziyat hali real sinfga transferning to‘liq dalili emas [3, 5-bo‘lim].

2-jadval

Kuzatiladigan faoliyat dalillariga asoslangan baholash profili

Komponent	Dalil va rivojlanish belgisi	Asossiz xulosadan himoya
Kognitiv perseptiv	Faktni taxmindan ajratadi; suhbatdosh javobi asosida talqinini yangilaydi.	Motivni bitta xatti-harakatdan chiqarib bo‘lmaydi.
Emotsional empatik	Hissiy holatni ehtiyotkor aniqlashtiradi; kamsitmay javob beradi.	Tashqi hissiylik yoki jilmayish empatiyaga teng emas.
Kommunikativ hamkorlik	Fikrni qayta ifodalaydi; ishtirok va umumiy vazifani muvofiqlashtiradi.	So‘zga chiqish soni sifatli hamkorlikning tayyor o‘lchovi emas.
Refleksiv regulyativ	Aniq dalilga tayangan tuzatish kiritadi va yangi ijroda sinaydi.	Umumiy “xulosa chiqardim” bayoni yetarli dalil emas.

MUHOKAMA

Taklif etilgan integratsiyaning farqi metodlar sonida emas, pedagogik harakatni ketma-ket tekshirishdadir. Faqat vaziyatli tahlilga tayanilsa, talaba asosli gapira olishi, lekin jonli suhbatda uni bajara olmasligi mumkin; faqat ijro baholansa, tashqi ravonlik yashirin noto‘g‘ri taxminlarni berkitishi mumkin. Mikrodars esa alohida replikaning o‘quv maqsadiga xizmat qilishini tekshiradi. Bu mantiqiy ehtimollar texnologiyani loyihalashga asos bo‘ladi; ular mazkur maqolada o‘lchangan sababiy natijalar emas.

Adabiyotlar texnologiyaning imkoniyatini ko‘rsatadi, ammo uning aynan shu ketma-ketligi samaradorligini isbotlamaydi. Simulyatsiyadagi daliliy munozara natijasi [2]

interpersonal ko‘nikmalarning barcha komponentlariga umumlashtirilmaydi. Kasperski va hammualliflar sharhida bo‘lajak hamda ishlab turgan o‘qituvchilar alohida auditoriyalar sifatida farqlanmagani cheklov deb ko‘rsatilgan [4, 4.1-bo‘lim]. Shuning uchun maqsadli guruh, topshiriq mazmuni, murakkablik va yordam dozasi mahalliy ta’lim sharoitiga moslashtirilishi kerak.

O‘zbekiston oliy pedagogik ta’limida texnologiyani maxsus simulyator xaridisiz, yozma vaziyat, rol kartasi va kuzatuv varaqasi bilan loyihalash mumkin. “Tarbiya nazariyasi”, “Didaktika” yoki “Pedagogik mahorat” mazmunlari bitta shaxslararo qarorga birlashtiriladi. Nutq tezligi, sheva yoki sahnaviy erkinlikni ko‘nikmaning o‘zi bilan aralashtirmaslik uchun mezonlar oldindan tushuntiriladi. Zaruratda tayyorgarlik uchun yozma reja beriladi, lekin og‘zaki muloqot ko‘nikmasi faqat yozma javob bilan o‘zlashtirilgan deb belgilanmaydi.

Baholashda “yordam bilan bajaradi”, “tanish vaziyatda mustaqil asoslaydi” va “yangi vaziyatga moslashtiradi” sifat tavsiflari taklif etiladi. “Dalil yetarli emas” bu darajalardan alohida qayd qilinadi. Natija to‘rt komponent bo‘yicha profil tarzida ko‘rsatiladi; ularni qo‘shib umumiy intellekt bali chiqarilmaydi. Dastlab ikki baholovchi bir xil namuna asosida mezonlarni muhokama qilishi, keyin ishlarni mustaqil baholab, kelishmovchilik sababini tekshirishi lozim. Baholovchilar muvofiqligi ushbu maqolada hisoblanmagan.

Keyingi empirik sinovda bir xil mazmun, davomiylik va baholash imkoniyatiga ega qiyoslash sharoiti zarur. Integrativ guruhda faoliyat mahsulotlari bog‘lanadi, qiyoslash guruhida esa metodlar shu darajada izchil ulanmaydi; qo‘shimcha vaqt ta’siri nazorat qilinadi. Boshlang‘ich ko‘rsatkich, yangi vaziyatdagi yakuniy ijro va kechiktirilgan tekshiruv alohida olinadi. Guruhlarga tasodifiy taqsimlash imkonsiz bo‘lsa, natija sababiy isbot emas, ehtiyotkor qiyos sifatida talqin qilinadi. Bosqichlarning bajarilgani va pedagogik yordam hajmi ham qayd etiladi.

Axloqiy shartlar texnologiyaning tarkibiy qismidir. Rol uchun shaxsiy noqulay tajribani oshkor etish talab qilinmaydi, kamsituvchi stereotip ijro ettirilmaydi. Videoyozuv majburiy vosita emas; foydalanilganda rozilik, saqlash muddati va kirish huquqi belgilanadi.

Ta’lim faoliyati bilan uning tadqiqot ma’lumotiga aylanishi farqlanadi: talabaning tadqiqotdan voz kechishi bahosiga salbiy ta’sir qilmasligi kerak. BERA yo‘riqnomasi ixtiyoriy rozilik, chiqish huquqi va o‘qituvchi, tadqiqotchi qo‘sh rolidagi kuch nomutanosibligiga e’tibor beradi [7, 8-, 19-, 31-bandlar].

XULOSA

Vaziyatli tahlil, rolli ijro va mikrodarslar integratsiyasi pedagogik talqin, jonli javob va o‘quv faoliyatini muvofiqlashtirishni yagona, ammo bosqichma-bosqich tekshiriladigan jarayonga aylantiradi. Maqolada ishlab chiqilgan metodlararo daliliy davomiylik tamoyili avvalgi bosqich mahsulotining keyingi bosqichda sinovdan o‘tishini talab etadi. Shu asosda yo‘naltiruvchi, hamkorlikdagi-amaliy va mustaqil ko‘chirish bosqichlari, kuzatiladigan mahsulotlar va pedagogik yordamni kamaytirish tartibi aniqlandi.

Amaliy natija sifatida ikki 80 daqiqalik mashg‘ulot namunasi, faoliyat–mahsulot jadvali va to‘rt komponentli baholash profili taklif etildi. Ularni qo‘llashda individual harakat dalili, axloqiy xavfsizlik va yangi vaziyatda mustaqil qaror ustuvor bo‘lishi kerak. Texnologiya nazariy-metodik loyiha maqomida qoladi: uning samaradorligi, baholash xulosalarining validligi va haqiqiy sinfga ko‘chirish imkoniyati alohida empirik sinovni talab qiladi. Shunday qilib, o‘zgarish mezoni talabaning rolni ta’sirchan ijro etishi emas, suhbatdosh haqidagi dalilga javoban pedagogik harakatini asosli qayta qurishidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasi. Pedagogning maqomi to‘g‘risida: 2024-yil 1-fevraldagi O‘RQ-901-son Qonun. 7-modda. Qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi.

2. Mikeska J. N., Howell H., Kinsey D. Do Simulated Teaching Experiences Impact Elementary Preservice Teachers’ Ability to Facilitate Argumentation-Focused Discussions in Mathematics and Science? // Journal of Teacher Education. 2023. Vol. 74, no. 5. P. 422–436. DOI: 10.1177/00224871221142842

3. Jönsson A., Aspelin J., Lindberg S., Östlund D. Supporting the development and improvement of teachers’ relational competency // Frontiers in Education. 2024. Vol. 9. Article 1290462. DOI: 10.3389/feduc.2024.1290462

4. Kasperski R., Levin O., Hemi M. E. Systematic Literature Review of Simulation-Based Learning for Developing Teacher SEL // Education Sciences. 2025. Vol. 15, no. 2. Article 129. DOI: 10.3390/educsci15020129

5. Biggs J. Enhancing teaching through constructive alignment // Higher Education. 1996. Vol. 32. P. 347–364. DOI: 10.1007/BF00138871

6. Mikeska J. N., Howell H., Kinsey D. Teacher Educators’ Use of Formative Feedback During Preservice Teachers’ Simulated Teaching Experiences in Mathematics and Science // International Journal of Science and Mathematics Education. 2025. Vol. 23. P. 1917–1945. DOI: 10.1007/s10763-024-10489-9

7. British Educational Research Association. Ethical Guidelines for Educational Research. 5th ed. London: BERA, 2024.

